

مروری بر آسینتوباکتر بومانی و عفونت ها و مقاومت های دارویی ایجاد شده توسط آن

درنا رفیقی^۱، وحید بهرام نیا^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد میکروبیولوژی- میکروب های بیماری زای دانشگاه آزاد واحد تبریز

۲- کارشناس ارشد ژنتیک، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم پزشکی تهران

Dornarafighi2222@gmail.com

Bahramnia93@gmail.com

چکیده

عفونت های بیمارستانی یکی از بزرگترین مشکلات در سطح دنیا به خصوص در کشورهای جهان سوم می باشد. آسینتوباکتر بومانی یکی از گونه های مهم و پرخطر از آسینتوباکتر است که عامل ایجاد طیف وسیعی از سندرم های عفونی می باشد. عفونت های مربوط به سیستم عصبی مرکزی، پوست و بافت نرم و استخوان، عفونت تنفسی، باکتری می، مننژیت و عفونت دستگاه ادراری از جمله مواردی است که توسط این گونه ایجاد می شود. در این مطالعه مروری از مقالات منتشر شده در پایگاه های علمی از جمله SID، Pub med، Research Gate، Scopus، Magiran و موتور جستجوی Google scholar و کلید واژه هایی همچون عفونت های بیمارستانی، آسینتوباکتر بومانی، مقاومت چند دارویی و بتالاکتاماز ها استفاده گردید.

کلمات کلیدی: آسینتوباکتر بومانی، عفونت های بیمارستانی، مقاومت دارویی، بتالاکتام

مقدمه

تاریخچه جنس آسینتوباکتر به اوایل قرن بیستم، در سال ۱۹۱۱ باز می گردد، زمانی که بیجرینک^۱ میکروبیولوژیست هلندی، ارگانیسمی به نام *Micrococcus calco-aceticus* را که با غنی سازی در یک محیط حداقل حاوی استات کلسیم از خاک جدا شد، توصیف کرد. با این حال آسینتوباکتر به عنوان یک جنس تا سال ۱۹۷۱ به طور قطعی شناسایی نشده بود^(۱). جنس فعلی، *Acinetobacter* (از یونانی (ακίνητος) (akinetos)، یعنی غیر متحرک)، در ابتدا توسط Prévot و Brisou و سال ۱۹۵۴ برای جدا کردن میکروارگانیسیم های غیر متحرک از جنس *Achromobacter* پیشنهاد شد. تا سال ۱۹۶۸ بود که این نامگذاری جنس به طور گسترده پذیرفته شد. سپس باومن^۲ و همکارانش طی یک بررسی جامع به این نتیجه رسیدند که گونه های مختلف شناسایی شده به یک جنس تعلق دارند و طبقه بندی بیشتر به گونه های مختلف بر اساس ویژگی های فنوتیپی امکان پذیر نیست که در نهایت نام آسینتوباکتر برای آن پیشنهاد شد. این یافته ها منجر به تایید رسمی جنس *Acinetobacter* در سال ۱۹۷۱ شد^(۸). امروزه بیش از ۲۵ گونه از این باکتری از طریق هیبریداسیون DNA-DNA شناسایی شده است. شناسایی این باکتری معمولاً با استفاده از تست های فنوتیپی می تواند بسیار دشوار باشد^(۵). در بیشتر

^۱Bejerinck
^۲Baumann

شرایط، شناسایی گونه ها نیازمند تکنیک های مولکولی پیشرفته است. اصطلاح (ABC) به ۴ سویه فنوتیپی مشابه (سویه های ۱، ۲، ۳ و ۱۳) که ۸۰ درصد از عفونت های بالینی را تشکیل می دهند، نسبت داده می شود. *اسیتوباکتر* یک جنس از باکتری های گرم منفی است که متعلق به کلاس وسیع تری از *گاما پروتئوباکتیریا*^۴ها است. گونه های *اسیتوباکتر* اکسیداز منفی هستند، تحرک انقباض از خود نشان می دهند (۳ و ۲).

اسیتوباکتر بومانی یکی از گونه های مهم و پرخطر از *اسیتوباکتر* است که عامل ایجاد طیف وسیعی از سندرم های عفونی می باشد. عفونت های مربوط به سیستم عصبی مرکزی، پوست و بافت نرم و استخوان، عفونت تنفسی، باکتری می، مننژیت و عفونت دستگاه ادراری از جمله مواردی است که توسط این گونه ایجاد می شود (۴).

اسیتوباکتر بومانی به عنوان پاتوژن با درجه بیماری زایی بالایی شناخته می شود. از جمله ویژگی های که باعث افزایش ویرولانسی آن می شود عبارت است از: وجود کپسول پلی ساکاریدی که باعث آب گریز شدن بیشتر سطح سویه ها می شود. اتصال به سلول های اپیتلیال انسانی در حضور کپسول پلی ساکاریدی. تولید آنزیم های آسیب زننده به لیپیدهای بافتی. تولید لیپوپلی ساکارید که مسئول ایجاد سمیت کشنده است (۵).

روش مطالعه

این مطالعه مروری از نوع توصیفی - تحلیلی بوده که با استفاده از مقالات فارسی و انگلیسی منتشر در پایگاه های SID، Pubmed، Research Gate و موتور جستجوی Google scholar از کلید واژه هایی همچون عفونت های بیمارستانی، *اسیتوباکتر بومانی*، مقاومت چند دارویی و بتالاکتاماز، پاتوژنز و ویرولانسی استفاده گردید. در این مطالعه استفاده از مقالات بشکل کنفرانس و مقالات دارای درجه اعتبار پایین خودداری شده است.

اسیتوباکتر بومانی

تعدادی از گونه های *اسیتوباکتر* مستقیماً در عفونت های انسانی دخیلند که مهم ترین آن ها *اسیتوباکتر بومانی* می باشد. این باکتری عامل عفونت در بسیاری از بیماری ها از جمله بیماری تنفسی، باکتری می، مننژیت و عفونت دستگاه ادراری می باشد. درمان عفونت های ناشی از این پاتوژن به دلیل مقاومت قابل توجه آن به طیف وسیعی از آنتی بیوتیک ها، بسیار دشوار است که میزان مرگ و میر بیماران آلوده را به ۴۳٪ می رساند. در برخی از کشورها این میزان به ۷۵٪ می رسد (۶).

اسیتوباکتر بومانی بیشتر در محیط های بیمارستانی یافت می شود و به علت توانایی قابل توجه آن در زنده ماندن در این محیط، امروزه بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته است. رتبه اول این پاتوژن در ایجاد عفونت های بیمارستانی اهمیت توجه و مطالعه *اسیتوباکتر بومانی* را گوشزد می کند. این میکروارگانیسم ممکن است (۷).

سازوکارهای بیماری زایی اسیتوباکتر بومانی

^۲Acinetobacter calcoaceticus-A boumannii Complex
^۴Gammaproteobacteria

بررسی پروتئین های *اسیتوباکتر بومانی* بیانگر متابولیسم بسیار قوی و متنوع این باکتری است که این باکتری را قادر ساخته تا بتواند از منابع غذایی بسیار متنوع استفاده کند. یک عامل بسیار مهم در بقای این باکتری در بدن میزبان یا محیط، توانایی آن در استفاده از منابع مختلف از قبیل آهن می باشد. برهم کنش های *اسیتوباکتر بومانی* با سلول های اپی تلیال حاکی از دخالت ساز و کارهای متفاوت در اتصال به سلول های ناچه نسبت به سطوح غیر زنده است (۷). به دنبال اتصال، سلول های باکتری قادر به تهاجم و القای آپوپتوز در سلول های یوکاریوتی هستند. قابلیت که به فعالیت پروتئین خارج غشایی A (*Omp38*) مربوط می شود که به میتوکندری ها و هسته منتقل شده و مسیرهای آپوپتوز را فعال می کند. پروتئین A به وزن ۳۸ kDa در غشای خارجی *اسیتوباکتر بومانی* به خوبی شناخته شده که باعث القای آپوپتوز در سلول های یوکاریوتی می شود. همچنین موجب تحریک سلول های دندرتیک شده و تمایز سلول های CD4 T+ را در پی دارد. پروتئین *Omp* باعث القای پاسخ ایمنی وابسته به Th1 می شود و به واسطه Like-Toll، بیان نیتریک اکساید سنتاز را افزایش می دهد. عامل مهم و موثر دیگر در بقای این جاندار در محیط زنده و غیر زنده تشکیل بیوفیلم است. *اسیتوباکتر بومانی* به آسانی به سطوح زنده یا غیر زنده متصل می شود و بر روی آن ها بیوفیلم تشکیل می دهد (۸).

تاریخچه اسیتوباکتر

تاریخچه جنس *اسیتوباکتر* به اوایل قرن بیستم، در سال ۱۹۱۱ باز می گردد، زمانی که بیجرینک^۱ میکروبیولوژیست هلندی، ارگانوسمی به نام *Micrococcus calco-aceticus* را که با غنی سازی در یک محیط حداقل حاوی استات کلسیم از خاک جدا شد، توصیف کرد. با این حال *اسیتوباکتر* به عنوان یک جنس تا سال ۱۹۷۱ به طور قطعی شناسایی نشده بود (۹). جنس فعلی، *Acinetobacter* (از یونانی (ακινετος) (akinetos)، یعنی غیر متحرک)، در ابتدا توسط Prévot و Brisou در سال ۱۹۵۴ جدا کردن میکروارگانوسم های غیر متحرک از جنس *Achromobacter* پیشنهاد شد. تا سال ۱۹۶۸ بود که این نامگذاری جنس به طور گسترده پذیرفته شد. سپس باومن^۲ و همکارانش طی یک بررسی جامع به این نتیجه رسیدند که گونه های مختلف شناسایی شده به یک جنس تعلق دارند و طبقه بندی بیشتر به گونه های مختلف بر اساس ویژگی های فنوتیپی امکان پذیر نیست که در نهایت نام *اسیتوباکتر* برای آن پیشنهاد شد. این یافته ها منجر به تایید رسمی جنس *Acinetobacter* در سال ۱۹۷۱ شد (۱۰). امروزه بیش از ۲۵ گونه از این باکتری از طریق هیبریداسیون DNA-DNA شناسایی شده است. شناسایی این باکتری معمولاً با استفاده از تست های فنوتیپی می تواند بسیار دشوار باشد (۱۱). در بیشتر شرایط، شناسایی گونه ها نیازمند تکنیک های مولکولی پیشرفته است. اصطلاح (Abc) به ۴ سویه فنوتیپی مشابه (سویه های ۱، ۲، ۳ و ۱۳) که ۸۰ درصد از عفونت های بالینی را تشکیل می دهند، نسبت داده می شود. *اسیتوباکتر* یک جنس از باکتری های گرم منفی است که متعلق به کلاس وسیع تری از گاما پروتئوباکتρία^۳ است. گونه های *اسیتوباکتر* اکسیداز منفی هستند، متحرک انقباض از خود نشان می دهند (۱۲).

^۱Beijerinck

^۲Baumann

^۳ Acinetobacter calcoaceticus-A boumannii Complex

^۴ Gammaproteobacteria

اسیتوباکتر به راحتی در طبیعت رشد می کند و از منابع بسیاری در سراسر جهان جداسازی شده است. در طبیعت، اسیتوباکتر بیشتر در خاک و آب یافت می شود، اما از حیوانات نیز جدا شده است. همچنین از مواد غذایی (از جمله غذای بیمارستانی)، تجهیزات ونتیلاتور، تجهیزات مکش، پمپ های تزریق، سینک، چرخ دستی های فولادی ضد زنگ، بالش ها، تشک ها، آب لوله کشی، نرده های تخت، مرطوب کننده ها، دستگاه های پخش صابون و سایر منابع نیز تاکنون توانسته اند شناسایی کنند (۱۳).

جنس اسیتوباکتر شامل باکتری های گرم منفی، کاملاً هوازی، غیر تخمیری، غیر متحرک، کاتالاز مثبت، اکسیداز منفی با درصد G+C در محتوای DNA بین ۳۹ تا ۴۷ درصد است. بر اساس داده های طبقه بندی جدیدتر، پیشنهاد شده است که اعضای جنس *Acinetobacter* باید در خانواده جدید *Moraxellaceae* در ردیف *Gammaproteobacteria* طبقه بندی شوند که شامل جنس *Psychrobacter*، *Acinetobacter*، *Moraxella* و ارگانسیم های مرتبط است (۱۴).

اپیدمیولوژی

اسیتوباکترها تقریباً در جای جای طبیعت وجود دارند و عامل بسیاری از عفونت های بیمارستانی هستند. تقریباً ۱۰۰٪ از نمونه های خاک و آب دارای اسیتوباکتر هستند. همچنین اسیتوباکتر را از موادی مثل شیر پاستوریزه، اشیا و هوای بیمارستان، کانترهای آنژیوگرافی، ونتیلاتورها و... می توان جدا کرد (۱۵).

اسیتوباکتر ممکن است بر روی سطوح خشک برای روزهای طولانی زنده بماند. اسیتوباکتر از منابع انسانی مثل: پوست، ادرار، مدفوع و خلط قابل جدا شدن است. اسیتوباکترها قسمتی از فلور طبیعی پوست نیز می باشد. شیوع ایزوله های بالینی اسیتوباکتر در طی ۲ دهه گذشته افزایش پیدا کرده است. داده های گزارش شده نشان می دهد که اسیتوباکتر عامل ایجاد ۱٪ از همه عفونت های ناشی از گردش خون بیمارستانی در آمریکا در مقایسه این نسبت در بیمارستان های آمریکای جنوبی ۵٪ بوده است (۱۶).

مکانسیم بیماری زایی اسیتوباکتر بومانی

پورین ها

پورین ها پروتئین های غشای خارجی هستند که با تعدیل نفوذپذیری سلولی مرتبط هستند. پورین های متعددی در بیماری زایی اسیتوباکتر بومانی دخیل هستند. از جمله این پورین ها می توان به *OmpA*، *Omp33-36* و *Omp22* اشاره کرد (۱۷).

Omp 33 یک پروتئین ۳۶ کیلو دالتون (*Omp33-36*)، که به عنوان کانال عبور آب عمل می کند که یکی دیگر از پورین های غشای خارجی مرتبط با سمیت سلولی *A. baumannii* است. سویه *omp33-36* به طور قابل توجهی چسبندگی و تهاجم سلول های اپیتلیال ریه انسان و سمیت سلولی را نسبت به این سلول ها کاهش می دهد (۱۸).

Omp22 به عنوان یک آنتی ژن جدید، حفاظت شده و ایمن برای ایجاد واکنش های موثر برای کنترل عفونت های *A. baumannii* شناسایی شده است (۱۹). اگرچه سهم *Omp22* در بیماری زایی *A. baumannii* مشخص نشده است اما از اهمیت قابل توجهی در این زمینه برخوردار است. این ژن ایمن سازی فعال و هم غیرفعال را با میزان بقا در موش ها را افزایش

می دهد، بار باکتری ها را در اندام ها و خون محیطی سرکوب می کند و سطح سرمی سیتوکین های التهابی و کموکاین ها را کاهش می دهد (۲۰).

OmpA A. baumannii یک پورین β -barrel و یکی از فراوان ترین پورین ها در غشای خارجی است. در *OmpA A. baumannii* یک عامل بیماریزای بسیار خوب است که در سیستم های مدل آزمایشگاهی بخوبی شناسایی شده است. مشخص شده است که جهش در ژن *OmpA* در باکتری *A. baumannii* در القای آپتوز در سلول های اپیتلیال انسان باعث می شود تا *OmpA* به سلول های اپیتلیال میزبان متصل شود، میتوکندری ها را هدف قرار دهد و با آزاد کردن مولکول های پروآپتوز همچون سیتوکروم C و عامل های القا کننده آپتوز، آپتوز را القا کند (۲۱). علاوه بر این *OmpA* توسط یک سیگنال محلی سازی هسته ای تک بخشی جدید به هسته منتقل می شود و باعث مرگ سلولی می شود. *OmpA* همچنین در تعامل با فیبرونکتین نقش مهمی در چسبندگی و تهاجم به سلول های اپیتلیال ایفا می کند. علاوه بر این ژن *OmpA* به فاکتور H در سرم انسانی متصل می شود که از این طریق به *A. baumannii* اجازه می دهد تا از کشتن با واسطه مکمل اجتناب کند. همچنین مشخص شده است که ژن *ompA* برای تداوم *A. baumannii* در ریه موش ضروری است (۲۲).

علاوه بر این، *OmpA* در مقاومت ضد میکروبی *A. baumannii* نقش دارد. پورین اصلی *OmpA A. baumannii* است که ۷۰ برابر فعالیت منافذسازی کمتری نسبت به *OmpF* دارد. علاوه بر این، اختلال در ژن *ompA* به طور قابل توجهی حداقل غلظت مهاری (MICs) چندین آنتی بیوتیک از جمله (کلرامفنیکل، آزترونام و نالیدیکسیک اسید) را کاهش می دهد، که نشان می دهد *OmpA* در بیرون راندن آنتی بیوتیک ها از فضای پری پلاسمیک از طریق غشای خارجی و جفت شدن با غشای داخلی شرکت می کند. *OmpA* با تسهیل تحرک سطح و تشکیل بیوفیلم، بقا و ماندگاری *A. baumannii* را افزایش می دهد همچنین این ژن بیوژنر و زیکول های غشای خارجی را تنظیم می کند (۲۳).

پلی ساکاریدها و لیپولی ساکاریدهای کپسولی (LPS)

اگر پلی ساکاریدهای کپسولی و لیپولی ساکاریدهای کپسولی از جمله عوامل بیماریزایی مهم در *A. baumannii* هستند. بسیاری از ایزوله های بیماران مبتلا به عفونت *A. baumannii* پلی ساکاریدهای کپسولی سطحی را بیان می کنند و حاوی یک خوشه ژنی حفاظت شده به نام جایگاه K هستند که ممکن است تولید پلی ساکاریدهای کپسولی را تعیین کند. غربالگری تصادفی ترانسپوزون برای شناسایی ژن های ضروری برای رشد در مایع ترشحاتی التهابی منجر به شناسایی ژن های *ptk* و *epsA* شده است که پیش بینی می شود برای پلیمریزاسیون و مونتاژ کپسول مورد نیاز هستند (۲۴). جهش های *ptk* و *epsA* در تولید کپسول کمبود دارند و دارای نقص رشد در سرم انسانی هستند که منجر به کاهش بسیار قابل توجهی در بقا در محل های عفونت بافت نرم می شود. جهش در ژن *pglC* یا *pglL*، مسئول سنتز O-پنتاساکارید موجود در گلیکوپروتئین ها و پلی ساکاریدهای کپسولی است. این ژن ها همچنین کشندگی را در موش مدل سپتی سمی کاهش می دهد و ساختارهای بیوفیلم غیرطبیعی را تشکیل می دهد. در حال حاضر پلی ساکاریدهای کپسولی به عنوان هدفی برای مداخلات مبتنی بر آنتی بادی محافظ پیشنهاد شده است (۲۶).

پلی ساکاریدهای کپسولی در مقاومت ضد میکروبی *A.baumannii* نقش دارند. جهش یافته های فاقد پلی ساکاریدهای کپسولی مقاومت ذاتی کمتری نسبت به آنتی بیوتیک های پپتیدی دارند. علاوه بر این، وجود آنتی بیوتیک ها باعث تولید بیش از حد پلی ساکاریدهای کپسولی می شود. تولید پلی ساکاریدهای کپسولی ناشی از آنتی بیوتیک باعث افزایش مقاومت در برابر کشتن توسط مکمل میزبان و افزایش حدت در مدل موشی عفونت سیستمیک می شود (۲۷). همچنین افزایش تولید کپسول پس از قرار گرفتن در معرض آنتی بیوتیک به افزایش رونویسی در بیان ژن *K* بستگی دارد و بیان ژن های جایگاه *K* توسط سیستم تنظیمی دو جزئی *bfmRS* تنظیم می شود که خود یک ژن ضروری برای رشد در آسیب انسانی است و برای تداوم در ریه در مدل پنومونی موش مهم است. همچنین این ژن به عنوان یک عامل حدت، نقش مهمی در تشکیل بیوفیلم، چسبیدن به سلول های یوکاریوتی و مقاومت به سرم انسانی دارد (۲۸).

LPS جزء اصلی قسمت بیرونی غشای خارجی در اکثر باکتری های گرم منفی است و یک مولکول واکنش گر ایمنی است که باعث آزاد شدن فاکتور نکروز تومور و اینترلوکین ۸ از ماکروفاژها به روشی وابسته به گیرنده Toll-like receptor 4 (TLR4) می شود. LPS از یک قسمت لیپید A اندوتوکسیک، یک هسته الیگوساکارید و یک O-آنتی ژن تکراری تشکیل شده است. در *A. baumannii*، LPS نقش عمده ای در حدت و بقای *A.baumannii* ایفا می کند. سلول جهش یافته فاقد گلیکوترانسفراز LpsB دارای یک گلیکوفرم LPS بسیار کوتاه است که حاوی تنها دو باقیمانده کربوهیدرات متصل به لیپید A است که منجر به کاهش مقاومت به سرم انسان و کاهش بقا در موش مدل عفونت بافت نرم می شود. مهار *LpxC*، آنزیمی که در بیوسنتز لیپید A دخیل است، رشد باکتری را مهار نمی کند، اما فعال سازی *TLR4* با واسطه LPS را سرکوب می کند. مهار *LpxC* در مدل موشی، پاکسازی *A.baumannii* را با افزایش مکانیسم کشتن از طریق مسیر اپسونوفاگوسیتیک^۹ افزایش می دهد و غلظت و التهاب LPS سرم را کاهش می دهد (۲۹). همچنین مسدود کردن سنتز LPS یک استراتژی قدرتمند برای کشف آنتی بیوتیک های جدید است. اصلاح LPS به مقاومت در برابر مواد ضد میکروبی تعلق دارد. همچنین یافته های اخیر نشان می دهد که تغییرات در LPS باعث کاهش حساسیت *A.baumannii* به بسیاری از آنتی بیوتیک های مهم بالینی، مانند کولیستین می شود (۳۰).

فسفولیپازها

فسفولیپاز یک آنزیم لیپولیتیک ضروری برای متابولیسم فسفولیپید است و یک عامل حدت در بسیاری از باکتری ها مانند *P.aeruginosa*، *Legionella monocytogenes* و *Clostridium perfringens* است. سه دسته از فسفولیپازها مانند فسفولیپاز A (PLA)، فسفولیپاز C (PLC) و فسفولیپاز D (PLD) بر اساس محل برش تعریف شده اند (۳۱). PLA اسیدهای چرب را در گلیسرول هیدرولیز می کند، در حالی که PLC گروه ناحیه سر فسفریله شده را از فسفولیپید جدا می کند. PLD یک ترانس فسفاتیدیلاز است که فقط گروه سر را جدا می کند. تخریب فسفولیپیدها بر پایداری غشای سلول میزبان تأثیر می گذارد و گروه سر جدا شده می تواند با سیگنال دهی سلولی تداخل ایجاد کند و در نتیجه باعث تغییرات در پاسخ ایمنی میزبان شود. PLD به عنوان عوامل حدت در *A.baumannii* شناسایی شده اند (۳۲).

^۹ opsonophagocytic

وزیکول های غشای خارجی (OMVs)

OMV^۱ها وزیکول های کروی با قطر ۲۰-۲۰۰ نانومتر هستند که توسط غشای خارجی باکتری های بیماری زا گرم منفی مختلف ترشح می شوند. آنها از LPS، غشای بیرونی و پروتئین های پری پلاسمیک، فسفولیپیدها و DNA یا RNA تشکیل شده اند و به عنوان وسیله ای برای انتقال عوامل باکتریایی به سلول های میزبان شناخته می شوند. OMVها فاکتورهای متنوعی را به طور همزمان به داخل سلول های میزبان می رسانند و به پاتوژن ها اجازه می دهند بدون تماس نزدیک بین باکتری ها و سلول های میزبان با میزبان تعامل کنند. بسیاری از سویه های *A.baumannii* OMV حاوی فاکتورهای مختلف از جمله پروتئازها و فسفولیپازها هستند. OMV های مشتق شده از *A.baumannii* با سلول های میزبان تعامل ایجاد می کنند و عوامل باکتریایی را از طریق عوامل لیبیدی به سلول های میزبان می رسانند که منجر به سمیت سلولی می شود (۳۳). OMV های خالص شده *A.baumannii* ATCC 19606 بیان ژن های سیتوکین پیش التهابی را در سلول های اپیتلیال به صورت وابسته به دوز القا می کنند. علاوه بر این OMVهای درمان شده با پروتئیناز باعث افزایش قابل توجهی در بیان ژن های سیتوکین پیش التهابی نمی شوند، که نشان می دهد پروتئین های غشایی در OMV ها مسئول ایجاد یک پاسخ ایمنی ذاتی قوی هستند. سویه *A. baumannii* که OMVهای فراوانی را با فاکتورهای بیشتری تولید می کند، پاسخ ایمنی ذاتی قوی تری را در مقایسه با سویه ای که OMV های کمتری تولید می کند، و به نسبت سیتوتوکسیک تر است (۳۴).

با توجه به اهمیت OMVs در بیماریزایی *A.baumannii*، مشخص شده است که OMVs *A.baumannii* می تواند به عنوان یک واکسن سلولی برای افزایش ایمنی محافظتی استفاده شود (۳۵).

سیستم مبتنی بر فلزات

اگرچه آهن یکی از فراوان ترین عناصر در سیستم های زیست محیطی و بیولوژیکی است، اما آهن به دلیل حلالیت ضعیف آن (محدودیت حلالیت ۱۰-۱۷ مولار برای آهن فریک) در شرایط pH هوازی و خنثی، در حالت ترجیحی برای باکتری ها نسبتاً در دسترس نیست. همچنین این کار می تواند به دلیل کلاته سازی^۱ توسط ترکیبات با وزن مولکولی کم، مانند آهن یا ترکیبات اتصال دهنده آهن با میل ترکیبی بالا، مانند لاکتوفیرین^۲ و ترانسفرین^۳ باشد. برای غلبه بر این محدودیت آهن، بیشتر باکتری های هوازی یک شلاتور^۴ آهن ترکیباتی با میل ترکیبی بالا به نام سیدروفور^۵ تولید می کنند (۳۶). سیدروفورها^۶ ترکیباتی با وزن مولکولی کم (۴۰۰-۱۰۰۰ کیلو دالتون) با میل ترکیبی بالا برای آهن هستند. اسیتوباکتر بومانی همچنین دارای سیدروفورهای آهنی است و اسیتوباکتین، با مشخصه ترین سیدروفور *A.baumannii*، یک سیدروفور از نوع مخلوط با یک حلقه اگزازولین مشتق شده از ترئونین است. اسیتوباکتین یک عامل حدت *A. baumannii* است. اختلال در بیوسنتز و

^۱Outer Membrane Vesicles

^۲Chelation

^۳Lactoferrin

^۴Transferrin

^۵Chelator

^۶Siderophore

^۷Siderophores

عملکردهای انتقال اسینتوباکتین به طور قابل توجهی توانایی سلول های *A. baumannii* ATCC 19606 را برای باقی ماندن در سلول های اپیتلیال کاهش می دهد و باعث آسیب سلولی می شود (۳۷).

سیستم های ترشح پروتئین

چندین سیستم ترشح پروتئین در *A. baumannii* شناسایی شده است. جدیدترین سیستم ترشح *A. baumannii* یک سیستم ترشح نوع II (T2SS) است که یک کمپلکس چند پروتئینی است که از نظر ساختاری بسیار شبیه به سیستم های پیلی نوع IV است که معمولاً به شکل زائده مانند در باکتری های گرم منفی یافت می شود. T2SS طیف وسیعی از پروتئین ها را از فضای پری پلاسمیک به محیط خارج سلولی و خارج از سلول یا سطح غشای خارجی منتقل می کند (۳۸). T2SS از ۱۲ تا ۱۵ پروتئین تشکیل شده است که از چهار مجموعه فرعی تشکیل شده است: یک شبه پیلوس، یک ATPase سیستم ترشح سیتوپلاسمی، یک مجموعه سکوی غشایی داخلی، و یک مجموعه غشای خارجی دوازدهه. ترشح توسط T2SS یک فرآیند دو مرحله ای است. پروتئین های هدف ابتدا توسط سیستم ترشحی عمومی (Sec) یا سیستم انتقال آرژنین دوقلو (Tat) به پری پلاسم منتقل می شوند، جایی که پروتئین های هدف از طریق T2SS به بیرون از سلول ترشح می شوند (۳۹). حذف ژن های *A. baumannii* برای اجزای T2SS، *gspD* یا *gspE*، منجر به از دست دادن ترشح LipA می شود که نشان می دهد LipA یک سوبسترا برای T2SS است. از آنجایی که LipA یک لیپاز است، اسیدهای چرب با زنجیره بلند را تجزیه می کند، سوبیه های جهش یافته *gspD*، *lipA* و *gspE* قادر به رشد بر روی اسیدهای چرب با زنجیره بلند به عنوان تنها منبع کربن نیستند. لیپازهای (LipA، LipH و LipAN) و متالوپپتیداز CpaA به عنوان سوبستراهای T2SS شناسایی شده اند. از طرفی دو پروتئین (LipA و CpaA) در بین این پروتئین های ترشح شده، برای ترشح به چاپرون های خاصی نیاز دارند. این چاپرون ها در مجاورت عامل خود کدگذاری می شوند و غیرفعال شدن آنها ترشح LipA و CpaA را از بین می برد (۴۰).

تظاهرات بالینی

اسینتوباکترها توانایی ایجاد عفونت در هر ارگانی از بدن را دارند. از اسینتوباکترها معمولاً به عنوان عامل بیماریزایی فرصت طلب در بیمارستان ها یاد می شود اما در ایجاد عفونت های اکتسابی از جامعه نیز نقش دارند (۴۱).

دستگاه تنفسی

سیستم تنفسی مهمترین جایگاه عفونت اسینتوباکتر است. اسینتوباکتر به عنوان عامل برونشیت اکتسابی از جامعه و تراکتوبرونشیت در بچه های سالم گزارش شده است. پنومونی اکتسابی از جامعه با اسینتوباکتر عموماً در بیماران بالغ با نقص ایمنی رخ می دهد. گزارشات از نواحی گرمسیری در کشورهای در حال توسعه نشان می دهد که پنومونی اکتسابی جامعه در این نواحی شیوع بالتری نسبت به نواحی معتدل دارد (۴۲).

باکتری

باکتری می/اسیتوباکتری را معمولاً با استفاده از تکنیک های کشت خون مناسب از باکتری می سودوموناسی می توان افتراق داد. باکتری می بیمارستانی/اسیتوباکتری با عفونت های دستگاه تنفسی مرتبط است. باکتری می/اسیتوباکتر بومانی نسبت به بقیه گونه های اسیتوباکتر بیشتر شایع است (۴۳).

دستگاه ادراری تناسلی

علی رغم کلونیزاسیون اسیتوباکتر در بخش دستگاه ادراری، این باکتری در این ناحیه به ندرت مهاجم است. با این همه مواردی از سیستیت و پیلونفریت در برخی از افراد دارای کاتترهای کارگذاشته در داخل مثانه یا سنگ کلیه به ثبت رسیده است (۴۴).

عفونت های داخل مجمه ای

در سال ۱۹۸۳ مننژیت ناشی از اسیتوباکتر برای اولین بار گزارش شد. با این وجود این نوع عفونت غیرشایع است. اگرچه مشخص شده است که مننژیت اسیتوباکتری عموماً به دنبال ضربه به سر یا انجام جراحی رخ می دهد اما گزارشی از ایجاد مننژیت در افراد سالم هم وجود دارد (۴۵).

مقاومت اسیتوباکتر بومانی به انواع آنتی بیوتیک ها

بتالاکتام ها

بتالاکتام ها دسته ای از آنتی بیوتیک ها هستند که به دلیل ساختمان مرکزی مشترک در یک دسته قرار می گیرند. این گروه از آنتی بیوتیک ها قادرند با اتصال به باکتری ها، ترانس پپتیدازهایی را که سل وال باکتری را سنتز می نمایند و در تقسیم سلولی نقش دارند را غیر فعال کنند. خانواده آنتی بیوتیک های بتالاکتامی از چهار خانواده پنسیلین ها، سفالوسپورین ها، مونوباکتام ها و کاربامها تشکیل شده اند که غالباً پنسیلین ها و سفالوسپورین ها در درمان عفونت ها استفاده می شوند. پنسیلین G معمول ترین عضو این آنتی بیوتیک ها می باشد، سفالوسپورین ها همگی از سفالوسپورین C حاصل می شوند، سفالوسپورین ها مشابه پنسیلین ها هستند با این تفاوت که هسته مرکزی این گروه اسید ۷-آمینو سفالوسپورانیک بوده و یک حلقه شش واحدی دی هیدروتیازین جانبی حلقه پنج واحدی تیازولین می شود و یک گروه رادیکالی ثانویه نیز به حلقه مذکور متصل می شود. شکسته شدن حلقه بتالاکتامی سفالوسپورین ها سبب تشکیل اسید سفالوسپورئیک شده و خاصیت ضد باکتریایی سفالوسپورین حذف می شود (۴۶).

مونوباکتام ها

مونوباکتام ها یک حلقه بتالاکتامی مونوسیکلیک دارند و به لاکتامها مقاوم اند. علیه باسیل های گرم منفی فعال بوده، ولی بر علیه بی هوازی ها و باکتری های گرم مثبت فعال نیستند. اولین دارو از این دسته که در دسترس قرار گرفت، آرترونام بود و هر ۸ تا ۱۲ ساعت، به صورت داخل رگی یا داخل عضلانی تجویز می شود (۴۷).

کاربامها

ایمی پنم، اولین دارو از این دسته است که، فعالیت خوبی علیه بسیاری از باسیل های گرم منفی و بی هوازیها دارد. این داروها به بتالاکتامها مقاوم می باشد، ولی در لوله های کلیوی توسط دی هیدرو پیتیداز غیر فعال می شود. در نتیجه، این دارو همراه با یک مهارکننده پیتیداز، سیالستاتین، تجویز می شود. ایمی پنم در بافت ها و مایعات بدن، از جمله مایع مغزی نخاعی به خوبی نفوذ می کند. این دارو هر ۶ تا ۸ ساعت و در افراد دچار نقص کلیوی در مقادیر کمتر، به صورت داخل رگی تجویز می شود. ایمی پنم ممکن است در عفونت های ناشی از ارگانیسیم های مقاوم به داروهای دیگر در نظر گرفته شود. گونه های سودوموناس به سرعت مقاوم می شوند، از این رو، مصرف همزمان یک آمینوگلیکوزید مورد نیاز است (۴۸).

مروپنم^۷ از نظر فاماکولوژیکی و طیف فعالیت ضد میکروبی مشابه ایمی پنم است. به هر حال، این دارو توسط دی هیدرو ۲- پیتیداز غیر فعال نشده و احتمال بروز صرع نسبت به ایمی پنم کمتر است (۴۹).

ارتاپنم^۸ به عمر طولانی دارد و برای یک بار استفاده در روز مناسب است. برای درمان عفونت های پیچیده با پاتوژن های غیر بیمارستانی مفید می باشد. فعالیت ضعیفی علیه گونه های *انتروکوک* و *سودوموناس آئروژینوزا* و سایر باسیل های گرم منفی غیر تخمیرکننده دارد (۵۰).

دوری پنم^۹ جدیدترین کاربانیمی است که برای استفاده در آمریکا مورد تایید قرار گرفته است. این دارو تمایل زیادی به PBP^{۲۰} که اختصاصی گونه ها می باشد دارد. برای مثال دوری پنم تمایل به PBP در *سودوموناس آئروژینوزا* دارد. گزارش شده که دوری پنم علیه *سودوموناس آئروژینوزا* بسیار موثرتر از ایمی پنم است اما مشابه اثر مروپنم می باشد. هیچ کدام از کاربانیم ها، فعالیتی علیه *استنوتروفوموناس مالتوفیال* ندارند (۵۱).

سفالوسپورین ها

بعضی از قارچ های *سفالوسپوریوم* مواد آنتی بیوتیکی تولید میکنند که سفالوسپورین نامیده می شوند ترکیبات بتالاکتام دارای یک هسته ۷-اسیدآمینو سفالوسپورینیک می باشند. سفالوسپورین های طبیعی فعالیت ضد میکروبی کمی دارند، ولی پیوند با گروه های فرعی R به تولید طیف گسترده ای از داروها با خصوصیات فارماکولوژیکی مختلف و طیف ضد میکروبی گوناگون می انجامد. برای دسترسی راحت تر، سفالوسپورین ها به چهار گروه عمده یا نسل تقسیم می شوند. بسیاری از سفالوسپورین ها عمدتاً توسط کلیه دفع می شوند و می توانند در موارد اختلال کلیه تجمع یابند و مسمومیت ایجاد کنند (۵۲).

پنی سیلین ها

پنی سیلین ها از مخمرهای جنس *Penicillium* مثل *پنیسیلیوم نوتاتوم* به کمک استخراج عصاره تولید شده در محیط کشت حاصل می آیند. پنی سیلین G از همه بیشتر استفاده می شود. از تخمیر پنی سیلین ساخته شده، اسید ۶-آمینو پنیسیلینیک به دست می آید و بنابراین امکان تولید طیف وسیعی از ترکیبات پنی سیلین از طریق پیوند گروه آمین آزاد اسید

^۷Meropenem

^۸Ertapenem

^۹Doripenem

^{۲۰}Penicillin Binding Protein

پنیسیالینیک با گروه‌های کربوکسیل آزاد بنیان‌های مختلف فراهم می‌آید. همه پنی‌سیلین‌ها یک ساختمان اصلی مشابه دارند. یک حلقه تiazolidin به یک حلقه بتالاکتام اتصال می‌یابد که یک گروه آمینی آزاد را حمل می‌کند. بنیان‌های اسیدی که با گروه آمینی پیوند یافته‌اند و می‌توانند توسط آمید از باکتری‌ها شکسته شوند (۵۳).

مکانیسم عمل آنتی بیوتیک‌های بتالاکتام

آنتی بیوتیک‌های بتالاکتامی به واسطه جلوگیری و ممانعت از کامل شدن پپتیدوگلیکان به واسطه مهار روند تشکیل پل‌های عرضی عمل می‌کنند که این عمل باعث اختلال در بیوسنتز دیواره سلولی و اعمال سلول و در نتیجه تغییر شکل سلول و لیز شدن سلول می‌شود. دیواره سلولی باکتری‌ها از پپتیدوگلیکان و دیگر ماکرومولکول‌ها تشکیل شده است، مهار کننده‌های سنتز پپتیدوگلیکان بر مراحل مختلف اثر و مانع سنتز می‌شوند، بتالاکتام‌ها جزو مهار کننده‌هایی هستند که در روند تشکیل پل‌های عرضی دخالت دارند. بنابراین جزو آنتی بیوتیک‌های باکتریوسیدال محسوب می‌شوند که دارای مکانیسم مشابهی می‌باشند. این آنتی بیوتیک‌ها باعث مهار آنزیم‌های بیوسنتزکننده دیواره سلولی یا همان PBP می‌شوند. این پروتئین‌ها شامل PBP با وزن مولکولی کم، PBP با وزن مولکولی زیاد و پپتیدوگلیکان هیدرولازها می‌باشند (۵۴).

بتالاکتام‌ها باعث تولید یک سیگنال ناشناخته می‌شوند که باعث تحریک آزادسازی اسید تیئیکوئیک در باکتری‌های گرم مثبت به درون محیط می‌شود، همچنین باعث کاهش مقدار اسید تیئیکوئیک و موجب فعال شدن پروسه یا پروسه‌های تجزیه کننده پپتیدوگلیکان در باکتری‌های گرم مثبت می‌شود (۵۵).

بتالاکتامازها

بتالاکتامازها از خانواده آنزیم‌های هیدرولیتیک می‌باشند که با هیدرولیز آنتی بیوتیک‌های بتالاکتامی باعث تبدیل آنها به مشتقات بدون فعالیت ضدباکتریائی می‌شوند. بتالاکتامازها دفاع اصلی باکتری‌های گرم منفی علیه آنتی بیوتیک‌های بتالاکتام هستند این آنزیم‌ها با شکستن حلقه بتالاکتام در پنی‌سیلین‌ها و سفالوسپورین‌ها موجب غیرفعال شدن آنها و محافظت باکتری از اثرات مخرب این داروها در طی پروسه درمان می‌شود. از زمانی که آنتی بیوتیک‌های بتالاکتام مصرف بالینی پیدا کرده‌اند بتالاکتامازها نیز همگام با آنها تکامل یافته‌اند، این آنتی بیوتیک‌ها توسط طیف وسیعی از باکتری‌های گرم منفی و گرم مثبت تولید می‌شوند و دارای تنوع و هتروژنیسیته بالایی می‌باشند. ژن‌های مسئول بتالاکتامازها متنوع می‌باشند و می‌توانند به صورت اولیه بر روی کروموزوم قرار داشته باشند و یا در سطح پالسمید قرار گیرند، بتالاکتامازهای کروموزومی بر روی گونه‌های خاصی از باکتری‌ها قرار دارند درحالی‌که بتالاکتامازهای پالسمیدی متنوع‌ترند و بین گونه‌های مختلف انتقال می‌یابند. ترانسپوزون‌ها نیز می‌توانند ژن‌های بتالاکتامازی را از پالسمید به کروموزوم انتقال دهند، عکس این انتقال نادر می‌باشد و به ندرت ژن‌های بتالاکتامازی از کروموزوم به پالسمید منتقل می‌شود (۵۶).

بتالاکتامازهای باکتری‌های گرم منفی

عمده مقاومت باکتری‌های گرم منفی به واسطه آنزیم‌های بتالاکتامازی می‌باشد و گونه‌های باکتریایی دارای انواع متنوعی از این آنزیم‌ها می‌باشند که به صورت کروموزومی و پالسمیدی می‌باشند. در باکتری‌های گرم منفی تولید آنزیم‌های

بتالاکتامازی به طور وسیع از انتروباکتریاسه، هموفیلوس آنفولانزا، موراکسال، نایسیریا گنوره آ، ویبریو کلرا و سودوموناس آئروژنیوزا گزارش شده است. اغلب اعضاء خانواده انتروباکتریاسه سفالوسپوریناز گروه ۱ را تولید می کنند که منشاء کروموزومی دارد. بتالاکتامازهای باکتری های گرم منفی به صورت دائمی و همیشگی در سلول تولید می شوند، میزان تمایل یا افینیتی آنها نسبت به آنزیم های باکتری های گرم مثبت کمتر است، بتالاکتاماز تولیدی به صورت متصل به سلول بوده و در فضای پری پالسمیک تجمع می یابد، غالباً دارای منشا کروموزومی می باشند، در مقادیر کم تولید می شوند و دارای وزن مولکولی در حدود ۲۲۰۰۰ دالتون هستند. این آنزیم ها در باکتری های گرم منفی دارای تنوع بالایی می باشند و به علت تمایل بیشتر به سفالوسپورین ها آنها را سفالوسپوریناز می نامند (۵۷).

بتالاکتامازهای باکتری های گرم مثبت

تولید بتالاکتاماز یکی از مهمترین مکانیسم های مقاومت به آنتی بیوتیک های بتالاکتام در باکتری های هوازی و بی هوازی گرم مثبت نیز می باشد. از مهمترین باکتری های گرم مثبتی که بتالاکتاماز تولید می کنند باکتری های استافیلوکوکوس اورئوس می باشد که تولید کنندگان القایی بتالاکتاماز می باشند. تولید این آنزیم توسط این باکتری ها آنها را قادر می سازد که پنی سیلین ها و سفالوسپورین ها را هیدرولیز کنند. از باکتری های گرم مثبت دیگر که حاوی آنزیم های بتالاکتاماز هستند شامل باسیلوس آنتراسیس و باسیلوس سرئوس و باسیلوس تورین نسیس که حاوی *bla1* و *bla2* هستند که باعث مقاومت به آمپیسیلین و پیپراسیلین در سویه های یادشده می شوند. مایکوباکتریوم توپرکلوزیس نیز با تولید ژن *blaC* سریعاً آنتی بیوتیک های بتالاکتام را هیدرولیز و نسبت به آنها مقاوم می شوند (۵۸).

نتیجه گیری

اسیتوباکتر بومانی جزء باکتری های با مقاومت بالا و خطرناک و تهدید کننده سلامت انسان می باشد. این باکتری به دلیل دارا بودن مکانیسم مقاوم به چند دارو به ویژه مقاومت به کارباپنم دارای اهمیت بسیاری است. این باکتری در همه سطوح و محیط های بیمارستانی و همچنین در خاک وجود دارد و به همین دلیل هر ساله باعث مرگ تعدادی از بیماران بستری در بیمارستان ها می شود. دبه دلیل ایجاد مقاومت به چند دارو، این باکتری خصوصاً در کشورهای جهان سوم به یک معضل اساسی در سطح بهداشت تبدیل شده است. امید است علاوه بر بررسی و جداسازی سویه های مقام این باکتری و نیز بررسی آنتی بیوتیک های نوین در جهت توسعه داروهای نوین، با آگاه سازی و ایجاد بستر مناسب در راستای کنترل این باکتری باشیم.

منابع:

1. Nabil A Nimer. Nosocomial Infection and Antibiotic-Resistant Threat in the Middle East. Infect Drug Resist. 2022; 15: 631–639.
2. Ken Inweregbu, Jayshree Dave, Alison Pittard. Nosocomial infections. Continuing Education in Anaesthesia Critical Care & Pain, Volume 5, Issue 1, February 2005, Pages 14–17.
3. Reza Heidari, Ahmad Farajzadeh Sheikh, Mohammad Hashemzadeh et al. Antibiotic resistance, biofilm production ability and genetic diversity of carbapenem-resistant *Pseudomonas aeruginosa*

- strains isolated from nosocomial infections in southwestern Iran. *Molecular Biology Reports*. 15 February 2022. 11033-022-07225-3.
۴. Marianne Frieria, Krishan Kumar, Anthony Boutin. Antibiotic resistance. *Journal of Infection and Public Health*. Volume 10, Issue 4, July–August 2017, Pages 369-378.
 ۵. Ken Inweregbu, Jayshree Dave, Alison Pittard. Nosocomial infections. *Continuing Education in Anaesthesia Critical Care & Pain*, Volume 5, Issue 1, February 2005, Pages 14–17.
 ۶. Anthony D.Bai, Carson K.L.Lo, Adam S.Komorowski et al. *Staphylococcus aureus* bacteraemia mortality: a systematic review and meta-analysis. *Clinical Microbiology and Infection*. 2022.03.015.
 ۷. ELshamy, Rana M, Oda, Mervat S, Saeed, Maysaa A et al. A comparative study on nosocomial and community-acquired spontaneous bacterial peritonitis in patients with liver cirrhosis at a university hospital. *European Journal of Gastroenterology & Hepatology*: June 2022 - Volume 34 - Issue 6 - p 655-663.
 ۸. Z.Daiab, L.Y.Chenc, M.J.Cai et al. Clinical characteristics and microbiology of nosocomial enterococcal bloodstream infections in a tertiary-level hospital: a retrospective study, 2007–2019. *Journal of Hospital Infection*. Volume 122, April 2022, Pages 203-210.
 ۹. Michael Klompas. New Insights into the Prevention of Hospital-Acquired Pneumonia/Ventilator-Associated Pneumonia Caused by Viruses. *Semin Respir Crit Care Med* 2022; 43(02): 295-303.
 ۱۰. Sarah E. Baker et al. Anastomotic Leak is Increased With *Clostridium difficile* Infection After Colectomy: Machine Learning-Augmented Propensity Score Modified Analysis of 46 735 Patients. *The American Surgeon*. 2022;88(1):74-82.
 ۱۱. Joshua D. Hartzell, Andrew S. Kim, BA, MD, Mark G. Kortepeter et al. *Acinetobacter* Pneumonia: A Review. *MedGenMed*. 2007; 9(3): 4.
 ۱۲. Jaejoon Jung & Woojun Park. *Acinetobacter* species as model microorganisms in environmental microbiology: current state and perspectives. *Applied Microbiology and Biotechnology* volume 99, pages 2533–2548 (2015).
 ۱۳. Anton Y. Peleg, Anna de Brij, Mark D. Adams and et al. The Success of *Acinetobacter* Species; Genetic, Metabolic and Virulence Attributes. *LoS ONE* 7(10): e46984.
 ۱۴. Ronald Palmen, Klaas J Hellingwerf. Uptake and processing of DNA by *Acinetobacter calcoaceticus* – a review. *Gene*. Volume 192, Issue 1, 11 June 1997, Pages 179-190.
 ۱۵. Carole Ayoub Moubareck and Dalal Hammoudi Halat. Insights into *Acinetobacter baumannii*: A Review of Microbiological, Virulence, and Resistance Traits in a Threatening Nosocomial Pathogen. *Antibiotics* 2020, 9(3), 119.
 ۱۶. Jane F. Turton jane.turton@hpa.org.uk, Neil Woodford, Judith Glover et al. Identification of *Acinetobacter baumannii* by Detection of the blaOXA-51-like Carbapenemase Gene Intrinsic to This Species. *Journal of Clinical Microbiology*. 01 August 2006. Vol. 44, No. 8.
 ۱۷. Smith, S. G., Mahon, V., Lambert, M. A., and Fagan, R. P. (2007). A molecular Swiss army knife: OmpA structure, function and expression. *FEMS Microbiol. Lett.* 273, 1–11.
 ۱۸. Wang, N., Ozer, E. A., Mandel, M. J., and Hauser, A. R. (2014). Genome-wide identification of *Acinetobacter baumannii* genes necessary for persistence in the lung. *MBio* 5, e01163–14.
 ۱۹. Zhang, X., Yang, T., Cao, J., Sun, J., Dai, W., and Zhang, L. (2016). Mucosal immunization with purified OmpA elicited protective immunity against infections caused by multidrug-resistant *Acinetobacter baumannii*. *Microb. Pathog.* 96, 20–25.
 ۲۰. Rumbo, C., Tomas, M., Fernandez Moreira, E., Soares, N. C., Carvajal, M., Santillana, E., et al. (2014). The *Acinetobacter baumannii* Omp33-36 porin is a virulence factor that induces apoptosis and modulates autophagy in human cells. *Infect. Immun.* 82, 4666–4680.
 ۲۱. Smani, Y., Dominguez-Herrera, J., and Pachon, J. (2013). Association of the outer membrane protein Omp33 with fitness and virulence of *Acinetobacter baumannii*. *J. Infect. Dis.* 208, 1561–1570.

۲۲. Huang, W., Yao, Y., Wang, S., Xia, Y., Yang, X., Long, Q., et al. (2016). Immunization with a 22-kDa outer membrane protein elicits protective immunity to multidrug-resistant *Acinetobacter baumannii*. *Sci. Rep.* 6:20724.
۲۳. Fernandez-Cuenca, F., Smani, Y., Gomez-Sanchez, M. C., Docobo-Perez, F., Caballero-Moyano, F. J., Dominguez-Herrera, J., et al. (2011). Attenuated virulence of a slow-growing pandrug-resistant *Acinetobacter baumannii* is associated with decreased expression of genes encoding the porins CarO and OprD-like. *Int. J. Antimicrob. Agents* 38, 548–549.
۲۴. Geisinger, E., and Isberg, R. R. (2015). Antibiotic modulation of capsular exopolysaccharide and virulence in *Acinetobacter baumannii*. *PLoS Pathog.* 11:e1004691.
۲۵. Wang, N., Ozer, E. A., Mandel, M. J., and Hauser, A. R. (2014). Genome-wide identification of *Acinetobacter baumannii* genes necessary for persistence in the lung. *MBio* 5, e01163–14.
۲۶. Russo, T. A., Manohar, A., Beanan, J. M., Olson, R., MacDonald, U., Graham, J., et al. (2016). The response regulator BfmR is a potential drug target for *Acinetobacter baumannii*. *mSphere* 1:e00082–16.
۲۷. Liou, M. L., Soo, P. C., Ling, S. R., Kuo, H. Y., Tang, C. Y., and Chang, K. C. (2014). The sensor kinase BfmS mediates virulence in *Acinetobacter baumannii*. *J. Microbiol. Immunol. Infect.* 47, 275–281.
۲۸. McConnell, M. J., Actis, L., and Pachon, J. (2013). *Acinetobacter baumannii*: human infections, factors contributing to pathogenesis and animal models. *FEMS Microbiol. Rev.* 37, 130–155.
۲۹. Chin, C. Y., Gregg, K. A., Napier, B. A., Ernst, R. K., and Weiss, D. S. (2015). A PmrB-regulated deacetylase required for lipid A modification and polymyxin resistance in *Acinetobacter baumannii*. *Antimicrob. Agents Chemother.* 59, 7911–7914.
۳۰. FaribaNaeimi Mazraeh et al. High frequency of blaPER-1 gene in clinical strains of *Acinetobacter baumannii* and its association with quorum sensing and virulence factors. *Gene Reports*. Volume 24, September 2021, 101232.
۳۱. Stahl, J., Bergmann, H., Gottig, S., Ebersberger, I., and Averbhoff, B. (2015). *Acinetobacter baumannii* virulence is mediated by the concerted action of three phospholipases D. *PLoS ONE* 10:e0138360.
۳۲. Ganeshwari Dhurve et al. Outer Membrane Vesicles of *Acinetobacter baumannii* DS002 Are Selectively Enriched with TonB-Dependent Transporters and Play a Key Role in Iron Acquisition. *ASM Journals*. 10 March 2022. Vol. 10, No. 2.
۳۳. Swathi Shrihari et al. Thioredoxin-mediated alteration of protein content and cytotoxicity of *Acinetobacter baumannii* outer membrane vesicles. *Experimental Biology and Medicine*. 2022. Vol 247, Issue 3.
۳۴. Nishta Krishnan et al. Bacterial membrane vesicles for vaccine applications. *Advanced Drug Delivery Reviews*. Volume 185, June 2022, 114294.
۳۵. Megeed, A. A., Hayssam, M. A., Salem, M. Z., El-Shikh, M. S., Talea, I. A., and Alogaibi, Y. A. (2016). Investigation of the virulence factors and molecular characterization of the clonal relations of multidrug-resistant *Acinetobacter baumannii* isolates. *J. AOAC Int. jaoacint*.16-0139.
۳۶. Saleh Alquethamy et al. Structural and biochemical characterization of *Acinetobacter baumannii* ZnuA. *Journal of Inorganic Biochemistry*. Volume 231, June 2022, 111787.
۳۷. Weber, B. S., Harding, C. M., and Feldman, M. F. (2015a). Pathogenic *Acinetobacter*: from the Cell Surface to Infinity and Beyond. *J. Bacteriol.* 198, 880–887.
۳۸. Johnson, T. L., Waack, U., Smith, S., Mobley, H., and Sandkvist, M. (2015). *Acinetobacter baumannii* is dependent on the type II secretion system and its substrate LipA for lipid utilization and in vivo fitness. *J. Bacteriol.* 198, 711–719.
۳۹. Harding, C. M., Kinsella, R. L., Palmer, L. D., Skaar, E. P., and Feldman, M. F. (2016). Medically relevant *Acinetobacter* species require a type II secretion system and specific membrane-associated chaperones for the export of multiple substrates and full virulence. *PLoS Pathog.* 12:e1005391.
۴۰. Lin, M. F., and Lan, C. Y. (2014). Antimicrobial resistance in *Acinetobacter baumannii*: from bench to bedside. *World J. Clin. Cases.* 2, 787–814.

٤١. Jeon, J. H., Lee, J. H., Lee, J. J., Park, K. S., Karim, A. M., Lee, C. R., et al. (2015). Structural basis for carbapenem-hydrolyzing mechanisms of carbapenemases conferring antibiotic resistance. *Int. J. Mol. Sci.* 16, 9654–9692.
٤٢. Traglia, G. M., Quinn, B., Schramm, S. T., Soler-Bistue, A., and Ramirez, M. S. (2016). Serum Albumin and Ca²⁺ Are Natural Competence Inducers in the Human Pathogen *Acinetobacter baumannii*. *Antimicrob. Agents Chemother.* 60, 4920–4929.
٤٣. Vijayakumar, S., Gopi, R., Gunasekaran, P., Bharathy, M., Walia, K., Anandan, S., et al. (2016). Molecular characterization of invasive carbapenem-resistant *Acinetobacter baumannii* from a tertiary care hospital in south India. *Infect. Dis. Ther.* 5, 379–387.
٤٤. Al Atrouni, A., Hamze, M., Jisr, T., Lemarie, C., Eveillard, M., Joly-Guillou, M. L., et al. (2016). Wide spread of OXA-23-producing carbapenem-resistant *Acinetobacter baumannii* belonging to clonal complex II in different hospitals in Lebanon. *Int. J. Infect. Dis.* 52, 29–36.
٤٥. Alain Philippon et al. Class C β -Lactamases: Molecular Characteristics. *ASM Journals*. 18 April 2022. e00150-21.
٤٦. Zineb Cherak et al. Emergence of Metallo- β -Lactamases and OXA-48 Carbapenemase Producing Gram-Negative Bacteria in Hospital Wastewater in Algeria: A Potential Dissemination Pathway Into the Environment. *Microbial Drug Resistance*. 13 Jan 2022. Vol. 28, No. 1.
٤٧. Deng, M., Zhu, M. H., Li, J. J., Bi, S., Sheng, Z. K., Hu, F. S., et al. (2014). Molecular epidemiology and mechanisms of tigecycline resistance in clinical isolates of *Acinetobacter baumannii* from a Chinese university hospital. *Antimicrob. Agents Chemother.* 58, 297–303.
٤٨. Bowler, S. L., Spychala, C. N., McElheny, C. L., Mettus, R. T., and Doi, Y. (2016). In vitro activity of fusidic acid-containing combinations against carbapenem-resistant *Acinetobacter baumannii* clinical strains. *Antimicrob. Agents Chemother.* 60, 5101.
٤٩. Fan, B., Guan, J., Wang, X., and Cong, Y. (2016). Activity of colistin in combination with meropenem, tigecycline, fosfomycin, fusidic acid, rifampin or sulbactam against extensively drug-resistant *Acinetobacter baumannii* in a murine thigh-infection model. *PLoS ONE* 11:e0157757.
٥٠. Sharma, A., Sharma, R., Bhattacharyya, T., Bhandu, T., and Pathania, R. (2016). Fosfomycin resistance in *Acinetobacter baumannii* is mediated by efflux through a major facilitator superfamily (MFS) transporter-AbaF. *J. Antimicrob. Chemother.* 72, 68–74.
٥١. Nowak-Zaleska, A., Wiczor, M., Czub, J., Nierzwicki, L., Kotlowski, R., Mikucka, A., et al. (2016). Correlation between the number of Pro-Ala repeats in the EmrA homologue of *Acinetobacter baumannii* and resistance to netilmicin, tobramycin, imipenem and ceftazidime. *J. Glob. Antimicrob. Resist.* 7, 145–149.
٥٢. Melike Gülbüz, Ayşegül Saral Sariyer. Combined in silico approach and whole genome sequencing: *Acinetobacter baumannii* ST218 isolate harboring ADC-73 β -lactamase which has a similar C-loop with ADC-56 and ADC-68 β -lactamase. *Journal of Molecular Graphics and Modelling*. Volume 114, July 2022, 108195.
٥٣. Hasani, A., Sheikhalizadeh, V., Ahangarzadeh Rezaee, M., Rahmati-Yamchi, M., Hasani, A., Ghotaslou, R., et al. (2016). Frequency of aminoglycoside-modifying enzymes and ArmA among different sequence groups of *Acinetobacter baumannii* in Iran. *Microb. Drug Resist.* 22, 347–353.
٥٤. Vaishali Kaushik et al. Therapeutic strategies against potential antibiofilm targets of multidrug-resistant *Acinetobacter baumannii*. *JCP*. Volume 237, Issue 4, April 2022. Pages 2045-2063.
٥٥. Shun-Chung Hsueh et al. In vitro activities of cefiderocol, ceftolozane/tazobactam, ceftazidime/avibactam and other comparative drugs against imipenem-resistant *Pseudomonas aeruginosa* and *Acinetobacter baumannii*, and *Stenotrophomonas maltophilia*, all associated with bloodstream infections in Taiwan. *Journal of Antimicrobial Chemotherapy*, Volume 74, Issue 2, February 2019, Pages 380–386.

۵۶. Skalweit, M. J., and Li, M. (2016). *Bulgecin A as a β -lactam enhancer for carbapenem-resistant Pseudomonas aeruginosa and carbapenem-resistant Acinetobacter baumannii clinical isolates containing various resistance mechanisms. Drug Des. Devel. Ther. 10, 3013–3020.*
۵۷. Ni, W., Li, Y., Guan, J., Zhao, J., Cui, J., Wang, R., et al. (2016). *Effects of efflux pump inhibitors on colistin resistance in multidrug-resistant Gram-negative bacteria. Antimicrob. Agents Chemother. 60, 3215–3218.*
۵۸. Asahara, T., Takahashi, A., Yuki, N., Kaji, R., Takahashi, T., and Nomoto, K. (2016). *Protective effect of a synbiotic against multidrug-resistant Acinetobacter baumannii in a Murine Infection Model. Antimicrob. Agents Chemother. 60, 3041–3050.*